

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2024. gada 27. maijā
(OR. en)

9442/24

CONOP 26
CFSP/PESC 798

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Padomes secinājumi par ES nostāju attiecībā uz to, lai stiprinātu kājnieku mīnu aizliegumu, ņemot vērā Konvencijas par kājnieku mīnu aizliegumu piekto pārskatīšanas konferenci.

Pielikumā pievienoti Padomes secinājumi par ES nostāju attiecībā uz to, lai stiprinātu kājnieku mīnu aizliegumu, ņemot vērā Konvencijas par kājnieku mīnu aizliegumu piekto pārskatīšanas konferenci; Padome secinājumus apstiprināja 4028. sanāsmē 2024. gada 27. maijā.

**Padomes secinājumi par ES nostāju attiecībā uz to, lai stiprinātu kājnieku mīnu aizliegumu,
ņemot vērā Konvencijas par kājnieku mīnu aizliegumu piekto pārskatīšanas konferenci**

I- Ievads

1. Eiropas Savienība (ES) ir vienota, atbalstot un īstenojot mērķus, kas noteikti Konvencijā par kājnieku mīnu izmantošanas, uzglabāšanas, ražošanas un nodošanas aizliegumu un to iznīcināšanu¹. ES un tās dalībvalstis jau ilgstoši atbalsta atmīnēšanu un uzglabāto kājnieku mīnu iznīcināšanu, kā arī palīdzības sniegšanu no kājnieku mīnām cietušajiem, Konvencijas universalizācijas veicināšanu un atbalstu Pusēm, lai tās pilnībā un efektīvi īstenotu Konvenciju. Kopš 2013. gada 1. jūnija visas ES dalībvalstis ir konvencijas puses.
2. Padome uzskata, ka Konvencija ir būtisks atbrūošanās instruments, un ir jāgarantē tās integritāte, pilnīga īstenošana un stingra piemērošana un jācenšas panākt vispārēju pievienošanos tai. Tagad, kad apritējuši divdesmit pieci gadi kopš Konvencijas stāšanās spēkā, tā ir kļuvusi par atbrūošanās diplomātijas veiksmes stāstu un piemēru tam, par ko iestājas Savienība: noteikumos balstītai starptautiskai kārtībai, kas sakņojas cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību ievērošanā. Konvencijā ir apvienota spēcīga globāla norma par kājnieku mīnu izmantošanas, nodošanas un ražošanas aizliegumu, kurai ir iespaidīgi rezultāti attiecībā uz uzglabāto kājnieku mīnu iznīcināšanu, mīnēto teritoriju atmīnēšanu, un tās noteikums, ka katra Puse, kas to spēj, sniedz attiecīgu palīdzību no mīnām cietušajiem, kura būtu jāiekļauj plašākās valsts politikās, plānos un tiesiskajos regulējumos.

¹ Turpmāk tekstā – “Konvencija”.

Konvencijai ir izmērāma un ievērojama pozitīva ietekme uz humanitāro aizsardzību, stabilizāciju, attīstību un atbrūošanas visā pasaulē, un tādējādi tā sekmē globālo mieru un drošību un Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam izpildi.

3. Padome atzīst, ka Konvencijas mērķi vēl nav pilnībā sasniegti. Kājnienu mīnu mīnējums joprojām rada kaitējumu, vieš bailes, liedz piekļuvi, kavē sociālekonomisko attīstību un neļauj bēgļiem un iekšzemē pārvietotām personām atgriezties mājās. Slogs, kādu kājnienu mīnas un sprādzienbīstamās kara paliekas rada personām, ģimenēm, kopienām, reģioniem un valstīm, joprojām ir augsts un nav pieņemams. Padome stingri nosoda Krievijas nelikumīgo agresijas karu pret Ukrainu, kā arī kājnienu mīnu un improvizētu kājnienu mīnu izmantošanu, kas Ukrainu padara par visvairāk mīnēto valsti pasaulē. Padome ir arī nobažījusies par jauniem mīnēšanas gadījumiem tādās valstīs kā Irāka, Lībija, Sīrija, Jemena, Mjanma, kā arī Sāhela. Padome atkārtoti apstiprina, ka ES joprojām ir pilnīgi nepieņemama jebkāda kājnienu mīnu izmantošana – nekur, nekad un ne no viena aktora puses.
4. Padome atgādina, ka ES un tās dalībvalstis ir būtiskas līdzekļu devējas palīdzībai pretmīnu pasākumu jomā visā pasaulē, un tās ietvaros tiek sniegts atbalsts universalizācijai, mīnēto teritoriju apsekošanai un atmīnēšanai, izglītošanai par mīnu riskiem, palīdzībai cietušajiem, krājumu iznīcināšanai, spēju veidošanai un pētniecībai un attīstībai mīnu atklāšanas un atmīnēšanas tehnoloģiju jomā. Kopš Konvencijas pēdējās pārskatīšanas konferences, kas norisinājās 2019. gadā, ES un tās dalībvalstis joprojām ir būtiskas līdzekļu devējas pretmīnu pasākumu jomā visā pasaulē, 2022. gadā piešķirot 26 miljonus EUR un 2023. gadā – 38,5 miljonus EUR no instrumentiem reaģēšanai krīzes situācijās, kā arī vēl 8,5 miljonus EUR 2022. gadā un 16 miljonus EUR 2023. gadā humānās palīdzības ietvaros. Padome arī atgādina, ka atsevišķas ES dalībvalstis sniedz būtisku papildu atbalstu, finansējot palīdzības pasākumus un projektus pretmīnu pasākumu jomā.
5. Padome atgādina par ieguldījumu, kas Konvencijas Īstenošanas atbalsta grupai sniegts saskaņā ar Padomes Lēmumu (KĀDP) 2021/257 (2021. gada 18. februāris), ar ko atbalsta Oslo rīcības plānu, ar kuru īsteno 1997. gada Konvenciju par kājnienu mīnu izmantošanas, uzglabāšanas, ražošanas un nodošanas aizliegumu un to iznīcināšanu.

Šis lēmums ir ļāvis Īstenošanas atbalsta grupai iesaistīties Oslo rīcības plāna, kas pieņemts Konvencijas ceturtajā pārskatīšanas konferencē 2019. gadā, īstenošanā, tostarp, veicinot universalizāciju un atbalstot Pušu centienus īstenot tos Oslo rīcības plāna aspektus, kuri saistīti ar apsekošanu, atmnēšanu, izglītošanu par mīnu risku un palīdzību cietušajiem.

6. Padome pauž atzinību daudziem partneriem un ieinteresētajām personām, kas devušas ieguldījumu Konvencijas attīstībā un tās panākumos pēdējo divdesmit piecu gadu laikā, tostarp visām Pusēm, starptautiskajām organizācijām, pilsoniskajai sabiedrībai, pētniekiem un visiem līdzekļu devējiem un pasākumu veicējiem pretmīnu pasākumu jomā. Šajā sakarā Padome cita starpā atzīst Starptautiskā Sarkanā Krusta un Sarkanā Pusmēness kustības un Starptautiskās Sauszemes mīnu aizlieguma kustības īstenotos centienus. Padome jo īpaši vēlētos godināt atmīnētāju drosmi un apņēmību, kuri visā pasaulē strādā pie tā, lai teritorijas atkal kļūtu pieejamas un drošas, un vēlētos pieminēt tos, kas ziedojuši savu dzīvību, darot šo cēlo darbu. Padome uzsver, cik būtiski ir Konvencijas īstenošanā un universalizācijā iesaistīt izdzīvojušos un viņu pārstāvju organizācijas, tostarp jaunatnes organizācijas, sieviešu tiesību organizācijas un sieviešu vadītas organizācijas. Padome pauž atzinību Konvencijas Īstenošanas atbalsta grupai par tās nerimstošo un neatsveramo darbu. Visbeidzot, Padome uzsver spēcīgo partnerību un lielisko sadarbību starp Apvienoto Nāciju Organizāciju un ES pretmīnu pasākumu jomā.
7. Padome pauž gandarījumu par gaidāmo piekto Konvencijas pārskatīšanas konferenci, kas notiks Sīemrībā–Ankorā 2024. gada 25.–29. novembrī, un uzskata, ka tā būs iespēja pārskatīt panākto progresu, vēlreiz apstiprināt apņemšanās un veicināt Konvencijas turpmāku universalizāciju un īstenošanas pastiprināšanu. Padome uzskata, ka pārskatīšanas konferencē būtu jāveicina atklāts un konstruktīvs dialogs starp Pusēm un jāiesaista visas attiecīgās ieinteresētās personas diskusijās par pašreizējiem un turpmākiem izaicinājumiem, un jāpaātrina virzība uz kopīgā mērķa – no kājnietu mīnām brīva pasaule – sasniegšanu.
8. Sīkāks izklāsts par ES mērķiem attiecībā uz pārskatīšanas konferences iznākumu atrodams nostājas dokumentā, kas ietverts II iedaļā.

II- ES nostājas dokuments saistībā ar piekto pārskatīšanas konferenci par kājnieku mīnu izmantošanas, uzglabāšanas, ražošanas un nodošanas aizliegumu un to iznīcināšanu (Sīemrība-Ankora, 2024. gada 25.–29. novembris)

Eiropas Savienība (ES) konstruktīvi sekmēs Kājnieku mīnu aizlieguma konvencijas pārskatīšanas konferences sekmīgu konsensa iznākumu, cenšoties iekļaut turpmāk izklāstītos elementus šādos trīs paredzētajos nobeiguma dokumentos: 1) pārskats par Konvencijas darbību un statusu, 2) politiskā deklarācija un 3) rīcības plāns.

1) Attiecībā uz pārskatu par Konvencijas darbību un statusu:

1. apzināt jaunas īstenošanas problēmas, ar kurām Puses ir saskārušās visās Konvencijas jomās (universalizācija, ievērošana, palīdzība cietušajiem, atmīnēšana, krājumu iznīcināšana, sadarbība un palīdzība, pārredzamība un informācijas apmaiņa);
2. atgādināt Konvencijas Pušu 21. sanāksmes prezidentvalsts Vācijas secinājumus par pašreizējiem izaicinājumiem, kas izklāstīti konferencē izplatītajos dokumentos;
3. censties detalizēti pārskatīt Konvencijā paredzēto saistību īstenošanas statusu kopš ceturtais pārskatīšanas konferences 2019. gadā, pamatojoties uz Konvencijas komiteju veikto sagatavošanas darbu un secinājumiem, tostarp:

Universalizācija

- a. atbalstīt visus centienus, tostarp prezidentvalsts, Konvencijas Īstenošanas atbalsta grupas un īpašo sūtņu centienus, panākt universalizāciju un izstrādāt stimulus, lai veicinātu universalizāciju, tostarp, izmantojot finansējumu;

5. panta īstenošana

- b. mudināt Puses laikus iesniegt detalizētu informāciju par savu 5. pantā noteikto saistību īstenošanu, jo īpaši attiecībā uz termiņa pagarināšanas pieprasījumiem;

- c. atgādināt, ka 14 Pusēm līdz 2025. gadam ir jāizpilda savas saistības attiecībā uz atmīnēšanu, un paust nožēlu, ka šo termiņu, iespējams, ievēros tikai dažas no tām;
- d. ņemot vērā daudzos termiņa pagarināšanas pieprasījumus, kas gaidāmi 2024. gadā, mudināt visas attiecīgās Puses īstenot attiecīgus centienus; aicināt Puses iesniegt detalizētus darba plānus saistībā ar pieprasītajiem termiņa pagarinājumiem, tostarp izmaksu analīzi un kontekstam atbilstīgas iniciatīvas izglītošanai par mīnu riskiem un to samazināšanai skartajās kopienās;
- e. mudināt Puses regulāri atjaunināt pretmīnu pasākumu valsts standartus saskaņā ar jaunākajiem starptautiskajiem pretmīnu standartiem (*IMAS*);
- f. mudināt Puses, par kurām tiek ziņots, ka tajās ir mīnējums ar improvizētām kājnieku mīnām, turpināt veidot izpratni par to, ka Konvencijas ietvaros ir jāvērsas pret šo mīnējumu;
- g. mudināt pastiprināt sinerģiju starp Komiteju 5. panta īstenošanas jautājumos un Komiteju sadarbības un palīdzības uzlabošanas jautājumos, kā arī uzlabot dialogu ar ekspertu organizācijām;
- h. atbalstīt to, ka Komitejai 5. panta īstenošanas jautājumos tiek izveidota neformāla atbalsta grupa, un turpināt pētīt, kā stiprināt 5. panta īstenošanas procesu, tostarp attiecīgo ieinteresēto personu ieguldījumu;

7. panta īstenošana

- i. aicināt Puses pildīt 7. pantā paredzētos ziņošanas pienākumus;

Attiecībā uz sadarbību un palīdzību

- j. popularizēt rezultātus, kas gūti trešajā globālajā konferencē par palīdzību cietušajiem, un nodrošināt, ka tos ņem vērā turpmākajā rīcības plānā;
- k. atbalstīt individualizētās pieejas formātu, ko Komiteja ieviesusi, lai ieinteresētajām skartajām Pusēm nodrošinātu platformu, kurā tās attiecīgām ieinteresētajām personām, tostarp līdzekļu devējiem un pretmīnu pasākumu veicējiem, var izklāstīt savas konkrētās problēmas un vajadzības;

4. pārskatīt Konvencijas īstenošanas mehānismu un atbalstīt centienus un priekšlikumus to uzlabot, ja tas ir nepieciešams un ir saskaņā ar Konvenciju;
5. aicināt censties nodrošināt ilgtspējīgu finansējumu un paredzēt jaunus līdzekļus pretmīnu pasākumiem, tostarp, izmantojot inovatīvu finansējumu;
6. aicināt Puses, kuru aprēķinātie ieguldījumi Konvencijā ir aizkavējušies, to novērst, šajā sakarā uzsverot, ka politiska apņemšanās attiecībā uz Konvenciju būtu jāpapildina ar finansiālu ieguldījumu, un mudināt Puses, kuras to spēj, sniegt brīvprātīgus ieguldījumus Konvencijas īstenošanas atbalsta grupai;

2) Attiecībā uz Sīemrības-Ankoras politisko deklarāciju

1. paust apņemību attiecībā uz noteikumos balstītu starptautisku kārtību, kas sakņojas starptautisko tiesību, tostarp cilvēktiesību jomas tiesību un starptautisko humanitāro tiesību, ievērošanā, un atbalstīt daudzpusēja dialoga turpināšanu atbrūošanās jautājumos;
2. izteikt atzinību Kambodžai par piektās pārskatīšanas konferences rīkošanu, atzīt Kambodžas nozīmīgo pieredzi visās pretmīnu pasākumu jomās un tās gatavību dalīties pieredzē ar citām valstīm;
3. paust atbalstu Kambodžas prezidentūras prioritātēm – universalizācijai, 5. panta īstenošanai un palīdzībai cietušajiem, un atgādināt par ES atbalstu un gatavību iesaistīties šajās jomās;
4. vēlreiz apstiprināt stingro apņemšanos ievērot normu, kas vērsta pret kājnieku mīnām, un atbalstīt Konvencijas universalizāciju;
5. atgādināt, ka ES joprojām ir pilnīgi nepieņemama jebkāda kājnieku mīnu izmantošana – nekur, nekad un ne no viena aktora puses;
6. paust Pušu politisko apņemšanos īstenot Sīemrības-Ankoras rīcības plānu;
7. paust nožēlu par to, ka kopš 2017. gada nav panākts progress saistībā ar Konvencijas universalizāciju un 33 valstis joprojām nav tai pievienojušās, un mudināt visas Puses un citus aktorus no jauna apņemties panākt universalizāciju;
8. atgādināt, cik svarīgas ir partnerības ar visiem pretmīnu pasākumu aktoriem, tostarp ar pilsonisko sabiedrību, valsts iestādēm pretmīnu pasākumu jomā un privāto sektoru;

9. apstiprināt, ka Konvencijā paredzētās saistības attiecas arī uz improvizētām sprāgstierīcēm, kas atbilst Konvencijā ietvertajai kājnieku mīnu definīcijai;
10. uzsvērt, ka pretmīnu pasākumi bieži vien ir būtiski, lai dotu iespējas sociālekonomiskai attīstībai, miera veidošanai, stabilizācijai un piekļuvei humānajai palīdzībai;
11. apņemties ņemt vērā dažādību un dzimumu līdztiesību un veicināt dzimumvērtīgas un uz kontekstuālu konflikta izpratni balstītas pieejas visu pretmīnu pasākumu aspektu īstenošanā, kā arī Konvencijas institucionālajos procesos;
12. paust bažas par to, ka laikposmā kopš ceturtais pārskatīšanas konferences ir daudz no kājnieku mīnām bojāgājušo un cietušo, uzskaitīt visvairāk skartās valstis, salīdzināt datus un tendences ar iepriekšējiem gadiem un izdarīt secinājumus attiecībā uz nākamajiem pieciem gadiem;
13. izpētīt ieguvumus un stiprināt esošās sinerģijas ar citiem starptautiskajās humanitārajās tiesībās paredzētiem instrumentiem, piemēram, Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām (*CRPD*); šie instrumenti ir būtiski elementi saistībā ar palīdzību cietušajiem, lai veicinātu cilvēktiesības un personu ar invaliditāti efektīvu līdztiesīgu dalību sabiedrības dzīvē;

3) *Attiecībā uz Sīemrēbas-Ankoras rīcības plānu*

1. pievērsties visiem Konvencijas īstenošanas aspektiem, Konvencijas īstenošanas paraugpraksi, universalizācijai, kājnieku mīnu krājumu iznīcināšanai un to saglabāšanai, mīnēto teritoriju apsekošanai un atmīnēšanai, izglītošanai par mīnu riskiem, palīdzībai cietušajiem, starptautiskai sadarbībai un palīdzībai, kā arī pasākumiem, ar ko nodrošina Konvencijas ievērošanu;
2. izmantot informāciju par nepilnībām un problēmām, kas konstatētas Konvencijas darbības un statusa pārskatīšanā, lai kopīgi izstrādātu priekšlikumus inovācijai, uzlabotu un stiprinātu Konvencijas īstenošanu visos tās aspektos;

uzsvērt, ka pretmīnu pasākumi var sekmēt un atbalsta drošības un humanitāros centienus, stabilizāciju un sociālekonomisko attīstību, kā arī bēgļu atgriešanos un integrētu atbalstu no mīnām cietušām personām;

3. atzīt ieguldījumu, ko sniedz jaunā programma mieram un turpmāko pretmīnu pasākumu pakts; atzīt Konvencijas īpašās partnerības ar Apvienoto Nāciju Organizāciju, Starptautisko Sarkanā Krusta komiteju, Starptautisko kājnieku mīnu aizliegšanas kampaņu un Ženēvas Starptautisko humānās atmiņēšanas centru, kā arī ieguldījumu, ko sniedz partnerības ar pilsonisko sabiedrību, atbalstot Konvencijas īstenošanu;
4. atgādināt par ieguldījumu, ko sniedz Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām, programma sieviešu, miera un drošības jomā un Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķi;
5. veicināt visu Pušu apņemšanos pilnībā īstenot un izpildīt savas Konvencijā paredzētās saistības, tostarp, papildus atmiņēšanai veicot attiecīgus palīdzības pasākumus, ja tās to spēj, lai nodrošinātu no mīnām cietušo personu sociālo un ekonomisko rehabilitāciju;
6. veicināt atbalstu valsts vai reģionāliem ieinteresēto personu dialogiem, lai vēl vairāk uzlabotu sadarbību un palīdzību Konvencijas īstenošanā un lai mudinātu puses, kas ir atbildīgas par mīnu skarto kopienu un izdzīvojušo personu labbūtību, izmantojot pastiprinātu dialogu un partnerības, labāk risināt problēmas, ar kurām tās saskaras;
7. mudināt izstrādāt politikas pasākumus, ar ko nediskriminējošā veidā pēc iespējas labāk palīdz no mīnām cietušajām personām, pievēršoties visu civiliedzīvotāju konkrētajām vajadzībām, tostarp psihoemocionālās veselības un psihosociālā atbalsta jomā;
8. mudināt pretmīnu pasākumu plānošanā integrēt dzimumu līdztiesības aspektu un ņemt vērā skarto kopienu iedzīvotāju dažādās vajadzības un pieredzi;
9. ņemt vērā visu pretmīnu pasākumu aspektu ietekmi uz vidi un klimatu, mudināt Puses valsts pretmīnu pasākumu stratēģijās piešķirt prioritāti šiem aspektiem, ziņot par šiem aspektiem, iecelt kontaktpunktus attiecīgajās komitejās un valsts plānos reaģēšanai uz katastrofām apsvērt mīnējuma problēmas un pretmīnu pasākumu iespējas; mudināt pasākumu veicējus savās darbībās un projektos ņemt vērā šos aspektus;

10. šajā sakarā ņemt vērā starptautiskos pretmīnu standartus (*IMAS*) un Ženēvas Starptautiskā humānās atmīnēšanas centra (*GICHD*) politikas ieteikumus;
11. nodrošināt pretmīnu pasākumu pamatprincipu ievērošanu, tostarp pārredzamību, pārskatatbildību, efektivitāti un lietderību, iekļautību un konfliktsensitivitāti; veicināt un meklēt veidus, kā izmantot paraugpraksi, kas iegūta pieredzes un apmaiņas ceļā visos līmeņos;
12. atbalstīt inovatīvas pieejas, piemēram, jaunu finansējumu un finansēšanas mehānismus palīdzībai pretmīnu pasākumu jomā;
13. mudināt pieņemt pasākumus 5. panta procesa stiprināšanai nolūkā labāk risināt attiecīgo valstu problēmas un efektīvi tās atbalstīt, lai tās varētu laikus izpildīt savas saistības;
14. atbalstīt to, ka tiek palielināts finansiālais un tehniskais atbalsts atmīnēšanai un palīdzībai no mīnām cietušajām personām;
15. apstiprināt, ka ir jāziņo par improvizētām kājnieku mīnām un tās ir jālikvidē, veicot pretmīnu pasākumus saskaņā ar esošajām saistībām;
16. atgādināt, ka tādu improvizētu sprāgstierīču nelikumīga izmantošana, kas atbilst Konvencijā izklāstītajai kājnieku mīnu definīcijai, ir ļoti nopietna problēma, kas būtu jāņem vērā nākamajā rīcības plānā, jo īpaši izglītošanā par mīnu riskiem.
